

Datum
2017-03-01Dnr
2115/16

Det stämmer! Ökad transparens och mer lika villkor – betänkande av skolkostnadsutredningen (SOU 2016:66)

(Dnr U2016/04280/GV)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors (MUCF) yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Yttrandet utgår också från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället. Utöver detta utgår myndigheten i sitt svar även från ett jämställdhets- och hbtq-perspektiv samt beaktar myndighetens kunskap om det civila samhället.

Som helhet berör den aktuella utredningen frågor inom Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors ansvarsområde. Det finns dock frågor och förslag i materialet som faller utanför myndighetens kompetensområden. Sådana frågor och förslag kommenteras inte i myndighetens yttrande.

Remissyttrandets rubriker nedan utgår från de övergripande rubriker som anges i utredningens sammanfattning.

1. *Beslut och beräkning av bidrag till verksamheter med enskild huvudman*
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ställer sig kritisk till delar av utredningens förslag.

Som helhet bedöms utredningens förslag i denna del gynna förutsättningarna för att ungdomar ska ha goda levnadsvillkor samt makt att forma sina egna liv. Detta gäller särskilt utredningens förslag om att bidraget till enskilda huvudmän förutom grund- och tilläggsbelopp också ska omfatta ett strukturbelopp. Införandet av ett i skolförfattningarna reglerat strukturbelopp förtydligar förväntningarna på både fristående skolor och hemkommuner att resurser systematiskt fördelas utifrån barns och elevers olika förutsättningar och behov.

Myndigheten är dock kritisk till utredningens förslag att särskilda regler ska införas för fristående skolor inriktade på elever som har ett så omfattande behov

av särskilt stöd att tilläggsbelopp ska lämnas (s k resursskolor). Det föreslagna regelverket bedöms medföra att elever med extraordinära behov av särskilt stöd på ett godtyckligt och rättsosäkert sätt blir beroende av att hemkommunen och den fristående skolan träffar en överenskommelse om tilläggsbelopp.

Utredningen konstaterar i en formulering att förslagen visserligen innebär att s k resursskolor får ”en utvidgad möjlighet att säga nej till elever.” Utredningen konstaterar vidare att vad gäller antagning av elever till s k resursskolor så blir ”frågan om antagning och frågan om ersättning mycket starkare sammankopplad”. Utredningen bedömer dock att detta inte påverkar den aktuella elevgruppen negativt. Eftersom kommuner enligt nuvarande regelverk är förhindrade att driva resursskolor i egen regi, har enligt utredningen hemkommunen och den fristående skolan ofta ett gemensamt intresse av att komma överens om ersättningen för elevens skolgång. Utredningen anser därför att ”det faktum att en enskild huvudman ska kunna säga nej till en elev om en överenskommelse saknas, inte riskerar att få några beaktansvärda negativa konsekvenser för elevens valfrihet.”

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor delar inte utredningens bedömning i denna del. Förslagen underlättar möjligen handläggningen mellan hemkommunen och den fristående skolan av ersättningen för elevens resursbehov och skolgång. Detta sker dock utifrån betydande inskränkningar av enskilda elevens möjligheter att få inflytande över sitt skolval. Det är till exempel oklart om eleven och elevens vårdandshavare har möjlighet att överklaga eller på annat sätt ifrågasätta utfallet i situationer då hemkommunen och den fristående skolan inte träffar en överenskommelse.

Som utredningen också konstaterar finns betydande variationer i hur kommuner i nuläget beräknar och beviljar tilläggsbelopp. Utredningens förslag befäster dock enligt myndighetens bedömning dessa brister i likvärdighet. Utredningens förslag medför bland annat risk för att elever med extraordinära behov av särskilt stöd, som bor i en hemkommun som väljer att inte träffa överenskommelser med s k resursskolor, konsekvent nekas möjlighet att genomföra utbildning i resursskola.

Sammantaget anser Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor att ett genomförande av utredningens förslag i denna del kommer medföra att barn och ungas rättigheter försvagas.

2. *Ekonomisk information på enhetsnivå*

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ställer sig positiv till utredningens förslag. Redovisning av jämförbar ekonomisk information på enhetsnivå bedöms gynna ungdomars levnadsvillkor, och då särskilt makten att forma sina egna liv. En tydligare och mer jämförbar redovisning underlättar elevers, föräldrars och allmänhetens insyn i verksamheten, och ökar därmed även möjligheten för alla ungdomar och deras vårdnadshavare att göra väl underbyggda utbildningsval.

3. *Antagning av elever till fristående förskoleklass, grundskola och särskola*
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ställer sig positiv till utredningens förslag.

I övrigt har Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor inga synpunkter.

I detta ärende har generaldirektör Lena Nyberg beslutat. Utredare Ylva Johnsson har varit föredragande. Avdelningschef Pontus Ekstedt har deltagit i den slutliga beredningen av ärendet.

Lena Nyberg
Generaldirektör

Ylva Johnsson
föredragande